

ТЕЗИ НАУКОВИХ ДОПОВІДЕЙ В СЕКЦІЇ ДОГОВІРНІ КОНСТРУКЦІЇ, ЯКІ ОПОСЕРЕДКОВУЮТЬ ДЕРЖАВНО- ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО (ДОГОВІР КОНЦЕСІЇ, УГОДА ПРО РОЗПОДІЛ ПРОДУКЦІЇ)

ПРОЦЕДУРА «STEP-IN» В УГОДАХ ПРО ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО: БЕЗПЕКОВИЙ АСПЕКТ

Т. В. МОМОТ, д-р екон. наук, проф., завідувач кафедри фінансово-економічної безпеки, обліку і аудиту Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова, м. Харків

О. О. СОЛОДОВНИК, канд. екон. наук, доц. кафедри фінансів та кредиту Харківського національного університету будівництва та архітектури, м. Харків

Ефективні юридичні, нормативні та договірні умови мають вирішальне значення у взаємодії держави і бізнесу, тому впровадження у господарську практику механізмів публічно-приватного партнерства (ППП) в окремих випадках вимагає прийняття нових законів та/або змін і доповнень до діючих законів. Одним із перспективних напрямів щодо вдосконалення нормативно-правового забезпечення PPP в Україні є впровадження процедури «step-in», яка звичайно застосовується у договорах проектного фінансування і передбачає право банку замінити інвестора у випадку, якщо банк має підстави вважати, що інвестор не виконує своїх зобов'язань згідно з умовами договору.

Вперше про необхідність імплементації такої процедури у вітчизняне законодавство, що регулює відносини у сфері PPP, було заявлено у рекомендаціях USAID, розроблених за результатами Діагностичного огляду законодавства України у сфері ДПП, проведеного 20.10.2011, а у 2014 р. відповідну пропозицію було представлено у Проекті Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо зняття регуляторних бар'єрів для розвитку державно-приватного партнерства в Україні та стимулювання інвестицій) № 4237а від 03.07.2014, але 27.11.2014 цей Проект було відкликано.

В рамках проектного фінансування право «step-in» має велике значення для забезпечення безпеки кредитора, оскільки дозволяє банку за своїм рішенням замінити замовника, ймовірність банкрутства якого є високою. Але безпосереднє застосування такого права в рамках угод про PPP може бути небезпечним для такого партнерства. Оскільки безпечними впливами на об'єкт можуть вважатися ті, що не викликають істотної зміни його природного функціонування і розвитку, а феномен партнерства має інтерсуб'єктивну природу, тому для використання процедури «step-in» в якості захисного механізму при проектному фінансуванні за угодами про PPP необхідні: надання можливості кредитору виступати у відповідних договорах на стороні приватного партнера; обов'язковість узгодження заміни кредитором приватного партнера, який не виконує своїх зобов'язань за договором або має

високу ймовірність банкрутства, з усіма сторонами партнерства.

Практика свідчить, що кредитори наполягають на процедурі «step-in» для уникнення повторного проведення конкурсу серед приватних партнерів, що дозволяє швидко замінити приватного партнера, нездатного забезпечити надходження необхідних грошових потоків. Натомість, відбір приватного партнера на конкурсній основі є одним із базових принципів концепції ППП, а його проведення забезпечує реалізацію таких принципів здійснення (функціонування) ППП, як: рівність ставлення, конкуренція серед потенційних приватних партнерів, прозорість. Зазначені принципи є зовнішнім проявом природи ППП, а тому нехтування ними може привести до руйнування партнерства. Отже, при застосуванні процедури «step-in» в рамках проектного фінансування угод про ППП повторний конкурс має проводитись, але в залежності від ситуації, що склалась, це може бути скорочена процедура (на основі умов наявного договору або без проведення «діалогу конкурентів», якщо він застосовувався у попередньому конкурсі), або традиційна процедура (попередній відбір і проведення тендеру), виконання якої може призвести до зміни умов відповідного договору. Розробка механізму проведення відповідного конкурсу є напрямом подальших наукових досліджень.

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРОВЕДЕННЯ КОНЦЕСІЙНОГО КОНКУРСУ

Т. А. КОЛЯДА, канд. юрид. наук, доц. кафедри правового забезпечення господарської діяльності Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова, м. Харків

Концесійний конкурс є процедурою, встановленою Законом України «Про концесії» та іншими нормативно-правовими актами, згідно з якою певний претендент визнається переможцем у концесійному конкурсі.

Нормативно-правову основу проведення концесійного конкурсу складають Закон України «Про концесії», Закон України «Про концесії на будівництво та експлуатацію автомобільних доріг», Закон України «Про особливості передачі в оренду чи концесію об'єктів у сферах теплопостачання, водопостачання та водовідведення, що перебувають у комунальній власності» та низка підзаконних нормативно-правових актів (постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення концесійного конкурсу на будівництво та експлуатацію автомобільних доріг», наказ Міністерства інфраструктури «Про затвердження Положення про конкурсну комісію з проведення концесійного конкурсу», наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України «Про затвердження Порядку погодження Мінрегіоном умов конкурсу щодо передачі в оренду чи концесію об'єктів, що використовуються для здійснення діяльності у сферах теплопостачання, водопостачання та водовідведення», «Методичні рекомендації з питань організації конкурсу щодо передачі в оренду чи концесію об'єктів водо -, теплопостачання та водовідведення, що перебувають у комунальній власності,